

گزارش هفتگی بازار نفت: (۷۵/۱۰/۲۴ - ۷۵/۱۰/۲۸)

بهای تک محموله برخی از انواع نفت خام شاخص در هفته گذشته

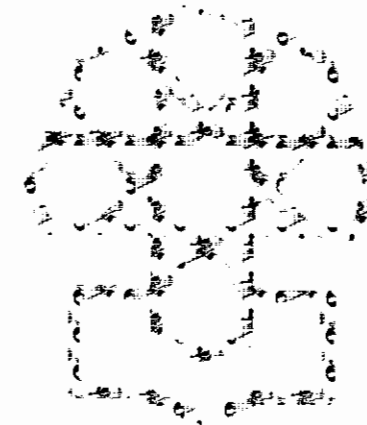
واحد: دلار در هر بشکه

روز	برنت دریای شمال	وست تگزاس	دوبی	نفت خام سبک ایران*	نفت خام سنگین ایران*
دوشنبه ۱۳۷۵/۱۰/۲۴	۲۳/۲۱	۲۵/۱۶	۲۱/۶۴	۲۱/۷۶	۲۱/۳۶
سه‌شنبه ۱۳۷۵/۱۰/۲۵	۲۳/۰۷	۲۵/۰۱	۲۱/۶۶	۲۱/۶۲	۲۱/۲۲
چهارشنبه ۱۳۷۵/۱۰/۲۶	۲۳/۴۸	۲۵/۸۸	۲۲/۰۴	۲۲/۰۳	۲۱/۶۲
پنجشنبه ۱۳۷۵/۱۰/۲۷	۲۲/۹۷	۲۵/۴۱	۲۶/۰۱	۲۱/۵۴	۲۱/۱۴
جمعه ۱۳۷۵/۱۰/۲۸	۲۲/۵۲	۲۵/۲۷	۲۰/۴۵	۲۱/۰۹	۲۰/۶۹

* قیمت انواع نفت خام اعلام شده کشورمان توسط منابع بین‌المللی مربوط به بندرسیدی کرایست که حدود یک دلار از قیمت بنادر در کشورمان بیشتر است.

بازار نفت (۱۰۵)

(از تاریخ ۷۵/۱۰/۲۴ تا ۷۵/۱۰/۲۸)

کار: دفتر امور زیربنایی - گروه انرژی

معاونت پژوهشی

دی ۱۳۷۵

کد گزارش: ۱۸۰۲۰۷۵

صادرات مداوم نفت عراق قیمت‌های نفت را کاهش خواهد داد

زکی‌یمانی وزیر نفت سابق عربستان در آخرین اظهار نظر خود اعلام داشته که چنانچه سازمان ملل صادرات نفت عراق را تمدید کند این امر باعث بازگشت قیمت‌ها به سطح پیشین خواهد گردید. وی که هم‌اکنون ریاست مرکز جهانی مطالعات انرژی (C.G.E.S) در لندن را عهده دار است پیش‌بینی نموده که رشد تولید غیراپک به میزان رشد تقاضای جهانی است و فضای کمی برای افزایش تولید اپک باقی خواهد ماند در حالی که هم‌اکنون اپک به میزان یک میلیون بشکه در روز بیش از سقف رسمی نفت تولید می‌کند. آقای یمانی معتقد است تأثیر ورود نفت عراق در سه ماهه سوم و چهارم سال جاری میلادی بیشتر نمایان گردیده و اجماع نظرات شرکت‌های نفتی نیز بر این پایه استوار است که قیمت‌های نفت در صورت تداوم صادرات عراق به سطح ۱۵-۲۰ دلار بازگشت خواهد نمود.

به نظر می‌رسد پیش‌بینی تداوم صادرات نفت عراق امری دشوار است زیرا سازمان ملل هر سه ماه یک‌بار باید مجوز صادرات محدود نفت عراق را تمدید نماید و تمدید این امر بستگی به شرایط سیاسی حاکم بر سازمان ملل در ماه‌های آینده دارد بدیهی است تأثیر صادرات نفت عراق بر بازار نفت پس از خاتمه فصل سرما مملوس‌تر خواهد گردید.

انعکاس مباحث مطرح شده در مجلس شورای اسلامی در خصوص افزایش قیمت نفت خام در

بودجه سال ۷۶، در سطح جهانی

خبرگزاری رویتر هفته گذشته پیرامون پیشنهاد افزایش قیمت نفت در بودجه سال ۱۳۷۶، توسط برخی نمایندگان و مخالفت وزیر نفت کشورمان با آن را مشروحاً منتشر ساخت. این گزارش به مقابله شدید وزیر نفت با آنچه که وی آن را پیشنهاد غیر منطقی افزایش ارزش صادرات نفت قلمداد نموده، اشاره کرده و اضافه نموده که وزیر نفت جمهوری اسلامی ایران به عدم توانایی خود در تحصیل این درآمد و همچنین عدم پاسخ‌گویی کننده برای دفاع از این قیمت از نظر کارشناسی در سطح اپک را مطرح ساخته است. ضمناً وزیر نفت اشاره

نموده که ایران در لایحه بودجه خود بالاترین پیش‌بینی قیمت نفت نسبت به کلیه اعضا اپک را مدنظر قرار داده است و از طرف دیگر بین رقم صادرات و قیمت نفت در بودجه سال ۱۳۷۶ و برنامه پنج‌ساله تناقض آشکار وجود دارد. این خبرگزاری به نقل از مسئولان رسمی انرژی کشورمان، عدم تضمین در تداوم قیمت‌های مستحکم بازار را خاطر نشان نموده و اخطار آنان در مورد احتمال کاهش قیمت‌های نفت در سال آینده به ویژه در ربع دوم سال را منعکس نموده است.

به نظر می‌رسد انعکاس مذاکرات یادشده در سطح وسیع و گسترده در وهله اول ممکن است وجود دموکراسی را بیان کند لکن با توجه به این که نشریات هفتگی، ماهانه و فصلی جهان بسیاری از تحلیل‌های خود را از خبرگزاری‌ها می‌گیرند، انعکاس این عدم هماهنگی‌ها به ویژه انتقاد شدید وزیر نفت کشورمان از رقم پیشنهادی بودجه در سال آینده و برخی اظهارات ایشان به ویژه آن که ایشان قدرت پاسخگویی کارشناسی به اپک در مورد پیش‌بینی این قیمت را ندارد امری که به هیچ وجه به اپک ارتباط ندارد ممکن است در جلسات کمیسیون‌های خاص راهگشا باشد ولی از تریبون آزاد به نظر می‌رسد به نفع مصالح کشور نخواهد بود. در هیچ نقطه از دنیا در خصوص حساس‌ترین مسئله به این اندازه دموکراسی وجود ندارد. پیشنهاد می‌گردد مباحثات و مجادلات و پیشنهادات مربوط به قیمت نفت به ویژه در جلسات ملت‌هاب از تریبون آزاد پخش نگردد.

کنسرسیوم «تنگیز شورون» از معاوضه نفت با ایران ناخشنود است

علی‌رغم ورود اولین محموله نفت قزاقستان به بندر نکا، ممکن است به دلیل بروز برخی از اختلاف نظرها این عملیات متوقف شود منابع مطلع معتقدند کنسرسیوم امریکایی - قزاق (TENGIZ CHEVRON) که بخشی از این نفت خام را تأمین می‌کند از قیمت‌گذاری این معاوضه و مدت زمان ۹۰ روز برای پرداخت ناخشنود است از این رو ممکن است تلاش‌های فراوان دوطرف برای انجام این معاوضه با مشکلات جدی مواجهه شود.

به نظر می‌رسد مشکلات مطرح شده آن قدر اساسی نیست که باعث توقف عملیات شود مگر آن که مسائل دیگر به جز موضوعات مطرح شده مد نظر شرکت امریکایی شورون^۱ که شریک دولت قزاقستان در مخزن تنگیز است باشد. بدیهی است موفقیت این عملیات راه را برای همکاری‌های گسترده بعدی هموارتر خواهد نمود.

تعرفه‌های گمرکی جدید اروپا بر فرآورده‌های نفتی روسیه

اتحادیه اروپا از ابتدای سال جاری میلادی تعرفه‌های جدیدی برای فرآورده‌های نفتی روسیه اعمال نموده است این تعرفه‌ها شامل ۱/۷۵ درصد بر فرآورده‌های میان تقطیر و نفت کوره و ۳ درصد، بنزین صادراتی روسیه است که تا سال آینده به دو برابر افزایش خواهد یافت. نکته قابل توجه این که نفت گاز صادراتی روسیه که حاوی ۰/۲ درصد گوگرد است از این تعرفه‌ها معاف گردیده‌اند زیرا این درصد وزنی بیانگر آن است که روسیه تلاش لازم را جهت تطبیق استاندارد نفت گاز صادراتی خود با استاندارد اروپا (۰/۰۵ درصد گوگرد) آغاز نموده است. همچنین بر اساس قانون سیستم ترجیحی اروپا کشورهای کمتر توسعه یافته به منظور توسعه تجارت با اروپا از این تعرفه‌ها معاف گردیده‌اند در حالی که کشورهای با درآمد سرانه بیش از ۶ هزار دلار در سال شامل تعرفه‌ای به میزان ۳/۵ و ۶ درصد برای فرآورده‌های میان تقطیر و بنزین می‌باشند از این رو سال گذشته معافیت حقوق گمرکی فرآورده‌های نفتی عربستان و لیبی لغو گردید.

به نظر می‌رسد فرآورده‌های نفتی در کشورهای صنعتی از اهمیت فوق‌العاده‌ای برخوردار است از این رو مطالعه و دنبال نمودن تحولات در این زمینه موجب حفظ موقعیت بازار صادرکنندگان نفت و فرآورده‌های نفتی در آینده خواهد شد.

1. CHEVRON

مشارکت شرکت فرانسوی توتال در توسعه میدان گازی پارس جنوبی

هفته گذشته یک هیئت از جانب شرکت فرانسوی توتال^۱ برای ادامه مذاکرات در مورد فاز دوم توسعه میدان گازی پارس جنوبی وارد تهران شد. این طرح به ارزش ۸۵۰ میلیون دلار بوده و به رغم تحریم امریکا، این شرکت با حمایت دولت فرانسه قصد دارد به سرمایه‌گذاری جدیدی در کشورمان اقدام نماید. فاز اول این طرح توسط شرکت PEDEC که زیر مجموعه شرکت ملی نفت ایران است انجام شده و در فاز دوم شرکت توتال به تنهایی برای انجام این طرح اعلام آمادگی کرده است. پیشنهاد شرکت توتال برای فاز دوم این طرح شامل تولید روزانه یک میلیون فوت مکعب گاز و ۵۰ هزار بشکه در روز نفت میعانی است. به نظر می‌رسد پس از انتخابات ریاست جمهوری در امریکا موضع این کشور در اعمال تحریم‌های اعلام شده تا حدودی تعدیل گردیده زیرا وزارت خارجه امریکا یک‌ماه قبل تصمیم گرفت تا تحریم‌های اعلام شده بر علیه جمهوری اسلامی ایران و لیبی را انعطاف پذیر نماید. همچنین بیل کلینتون رئیس جمهور امریکا هفته گذشته پیشنهاد اقدام مشابهی بر علیه کوبا را به تعویق انداخت.

افزایش قابل توجه واردات نفت چین

معاون مدیر شرکت ملی نفت چین اعلام داشته که واردات نفت چین در سال ۱۹۹۷ میلادی به ۳۴ میلیون تن خواهد رسید که این رقم ۲۵ درصد عرضه نفت چین را تشکیل می‌دهد. پیش‌بینی گردیده که ۱۲ درصد نفت مورد نیاز چین از خارج وارد شود در حالی که انتظار می‌رود این رقم در سال‌های آینده با افزایش قابل توجهی مواجهه شود. قابل توجه این که واردات نفت در سال ۱۹۹۶ میلادی ۲۲ میلیون تن بود که ۳۷/۵ درصد نسبت به سال پیش از

1. TOTAL

آن افزایش نشان می‌دهد.

به نظر می‌رسد افزایش روز افزون واردات نفت چین این کشور را به یکی از بازارهای مهم تبدیل خواهد نمود. از این رو شایسته است با توجه به حسن روابط سیاسی بین جمهوری اسلامی ایران و چین شرکت ملی نفت کشورمان جایگاه خود را در این بازار مهم تثبیت نموده و بخشی از افزایش تقاضای این کشور را تأمین نماید.

کاهش وابستگی امریکا به نفت خلیج فارس

معاون وزیر دفاع امریکا اخیراً اعلام داشته که نیمی از واردات نفت این کشور از طریق تولیدکنندگان غربی تأمین گشته و کشورهای خلیج فارس تنها در ۱۷ درصد آن سهم هستند. در حالی که پنج سال قبل این نسبت ۴۰ و ۲۵ درصد بود. وی همچنین خاطر نشان ساخت که واردات نفت خام امریکا در سال گذشته ۴ درصد رشد داشته و سطح ذخیره سازی‌ها در انتهای سال گذشته ۷۴ میلیون بشکه از متوسط پنج سال قبل کمتر بوده است. همچنین متوسط رشد مصرف نفت امریکا در سال گذشته ۲/۸ درصد بوده که با متوسط سال‌های ۱۹۹۲-۱۹۹۵ به میزان ۱/۵ درصد قابل مقایسه است.

به نظر می‌رسد روند روز افزون افزایش واردات نفت امریکا متوقف نخواهد شد بلکه ترکیب صادرکنندگان به امریکا ممکن است بیش از این دستخوش تغییرات شود که این امر با دیپلماسی کاخ سفید دقیقاً در ارتباط است. نکته قابل توجه این که این کنترل‌ها تنها در مورد نفت خام عملی بوده و در مورد فراورده‌های نفتی این گونه کنترل‌ها کاربرد نخواهد داشت زیرا تعیین مبدا نفت خام برای فراورده‌های نفتی امری بسیار دشوار است.

تلاش روسیه برای سهم‌شدن بزرگ‌ترین حوزه نفتی قزاقستان

مدیر شرکت نفت روسیه لاکاویل^۱ اعلام داشته که این شرکت به دنبال دستیابی به ده درصد سهم حوزه نفتی تنگیز قزاقستان است. از این رو مذاکرات جهت خرید ۵ درصد سهم از دولت قزاقستان و ۵ درصد از شرکت امریکایی شورون ادامه دارد. از طرف دیگر معاون وزیر نفت قزاقستان در مصاحبه‌ای خاطر نشان ساخته که مقدار دقیق سهام قابل واگذاری به روسیه هنوز مشخص نشده از این رو رقم ممکن است حدود ۵ درصد باشد.

به نظر می‌رسد اصرار شرکت نفت روسیه در خرید سهام حوزه نفتی تنگیز بیشتر با اهداف سیاسی صورت می‌گیرد زیرا در حال حاضر شرکت‌های امریکایی (شورون و موبیل) از نقش تعیین‌کننده‌ای در این زمینه برخوردارند و استراتژی جدید روسیه ایجاب می‌کند که در کنسرسیوم‌های مختلف حضور داشته تا از جریان تحولات به دور نباشد. روسیه با ایجاد موانع در مسیرهای صادرات نفت جمهوری‌های نفت خیز نظیر آذربایجان، قزاقستان زمینه حضور خود را فراهم کرده است که حوزه نفتی تنگیز نیز یکی از موارد بارز آن است این حوزه بزرگ نفتی با سرمایه گذاری شرکت امریکایی شورون و دولت قزاقستان به میزان ۲۰ میلیارد دلار توسعه یافته و طرفین هر یک از ۵۰ درصد سهم برخوردارند اخیراً شرکت امریکایی موبیل ۲۵ درصد از سهام دولت قزاقستان را خریداری نموده است.

درخواست نمایندگان مجلس امریکا از رئیس جمهور جهت دخالت در بازار نفت

صد و پنجاه و یک نماینده مجلس امریکا چهارشنبه گذشته طی نامه‌ای به رئیس جمهور اخطار کردند که با برداشت ۴۲۰ میلیون دلار از صندوق اضطراری در جهت کاهش قیمت سوخت حرارتی اقدام نماید زیرا قیمت خرده فروشی سوخت حرارتی اخیراً در شرق و

1. LUKOIL

میان‌ه غریبی امریکا در سطحی حدود ۲۳ درصد بالاتر از سال گذشته قرار گرفته که این امر قدرت خرید خانواده‌های کم‌درآمد را برای تأمین سوخت حرارتی مورد نیاز ۳۰-۵۵ درصد کاهش داده است. جو - کندی نماینده جناح دمکرات که نامه خطاب به رئیس جمهور را تنظیم و امضا نموده حمایت مجلس را از طرحی که به موجب آن دپارتمان انرژی امریکا به راحتی بتواند در بازار نفت خام دخالت نماید اعلام داشته است. به نظر می‌رسد دولت امریکا از زمستان سال گذشته که افزایش قیمت‌های بین‌المللی نفت صورت گرفت اقدامات قابل توجهی جهت کنترل این پدیده به عمل آورده که با تأکیدات مجلس این کشور ممکن است دامنه این اقدامات گسترده‌تر شود.

تحلیل حاضر، ملخص گزارشی جامع است که هر هفته در مرکز پژوهشها تهیه می‌شود. چنانچه به مدارک بیشتری نیاز باشد لطفاً با مرکز پژوهشها، دفتر امور زیربنایی - گروه انرژی تماس حاصل فرمایید.

I.JOE KENNEDY